

Živočišná výroba

Obecně

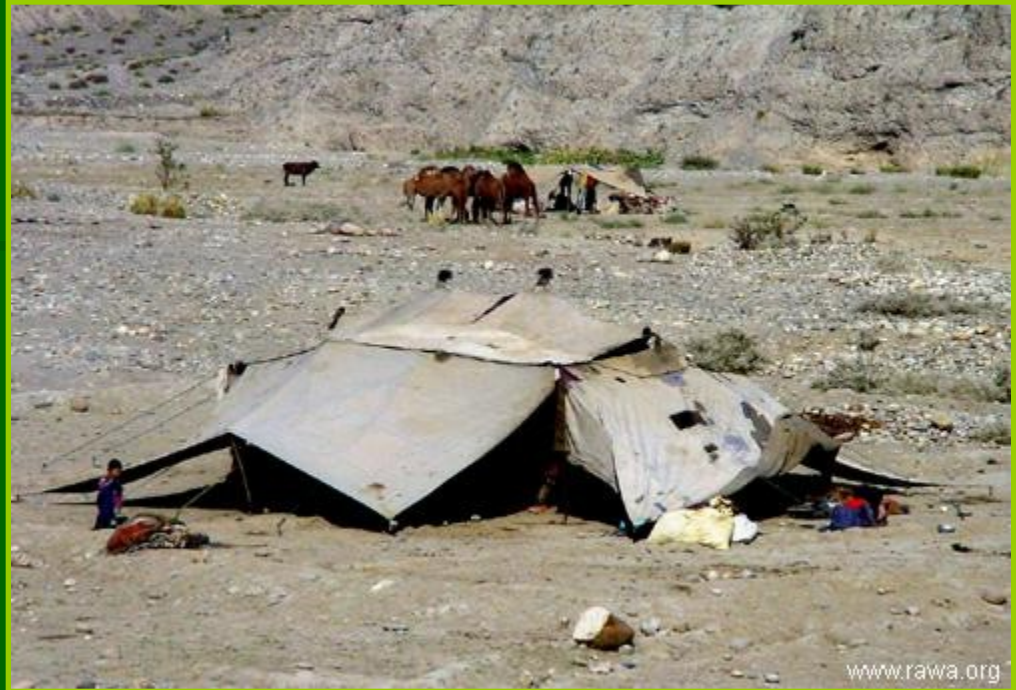
- Proces domestikace divokých zvířat, zahájený před 10 až 15 tisíci lety
- V HVZ tvoří dnes hlavní článek zemědělství, v přepočtu na hektar dává obvykle podstatně větší užitek než RV.
- Uplatnění moderních technologií, mechanizace a na některých úsecích i automatizace ji přibližuje průmyslové výrobě (na druhou stranu je nomádský pastevní chov nejprimitivnější formou zemědělství).
- Přírodní krmivovou základnou jsou pastviny, které zabírají přes 1/5 souše.
- Čím je chov intenzivnější, tím více obvykle závisí na krmivech na orné půdě.
- ŽV dodává základní, biologicky nejcennější potraviny (zejména bílkoviny), zajišťuje však i průmyslové suroviny.
- V současné době se na světě chová asi 4,4 mld. domácích zvířat a více než 16,0 mld. kusů drůbeže.

Typy živočišné výroby

- **Extenzivní:**
  - Kočovní chov
  - Polokočovní chov
  - Transhumance
  - Moderní extenzivní chov

- **Intenzivní:**
  - Chov alpského typu
  - Intenzivní stájový chov
  - Stájový chov nadřazený RV

- Dle Skokan a kol. 1988

Extenzivní živočišná výroba

- **Kočovní chov:** aridní (suché) oblasti Afriky, jihozápadní a centrální Asie (nomádi). Specifické rysy má rychle mizící kočovnictví chovů sobů v subarktickém pásu, v tundrách na euroasijském kontinentě.
- **Polokočovní chov:** rozvinul se v některých dřívějších nomádských oblastech, na území bývalých socialistických zemí, např. v Kazachstánu, Střední Asii, v Mongolsku, v západní Číně.

Extenzivní živočišná výroba

- **Transhumance:** (trans humum, tj za hranicemi obdělávaných půd) jedná se o pravidelné sezónní přesuny dobytka mezi horskými a nížinnými pastvinami, jsou klasickou formou chovu v některých středomořských oblastech Evropy. Chybí sepětí s RV. Podobný typ se vyskytuje i v latinskoamerických Andách.
- **Moderní extenzivní chov:** v suchých prériích a letních horských pastvinách na západě USA (skot), v polopouštích a savanách Austrálie či na kvalitních pastvinách Nového Zélandu (ovce), vesměs značně daleko od hlavních oblastí spotřeby. Většinou se jedná o výkrm mladého dobytka, který se pak převáží na farmy, kde probíhá jeho následující chov a výkrm. Pracovní náklady na jednotku přírůstku jsou nízké, produktivita práce je vysoká.

Intenzivní živočišná výroba

- **Chov alpského typu:** (převážně výdojný chov skotu) se rozvinul hlavně v alpských zemích. Dobytek tráví léto na kvalitních pastvinách subalpínské, zčásti i alpínské zóny (1 800 až 2 300 m.n.m). Podobný ráz má i systém tzv säterů ve Skandinávii.
- **Intenzivní stájový chov:** doplňkové odvětví k pěstování tržních plodin. Tento typ vznikl v období, kdy byla do osevních postupů zařazena produkce objemných krmiv, do té doby se dobytek pouze pásł. Tento typ se stal charakteristickým pro převážnou část střední, jižní a jihovýchodní Evropy a také pro východní státy USA.
- **Stájový chov nadřazený RV:** (jako hlavní zdroj příjmů ze zemědělství) se rozvinul v oblastech intenzivní ŽV, především v západní a severní Evropě i v mnoha státech USA. Přírodní podmínky vytvářely příznivé předpoklady pro pěstování krmiv, z velké části na orné půdě. Rozhodující vliv na zaměření mají ovšem společenské podmínky, zejména rostoucí poptávka po vysoce kvalitní produkci ŽV, souvisící se zvyšováním životní úrovně. Tento typ je dnes rozvinut ve většině HVZ.

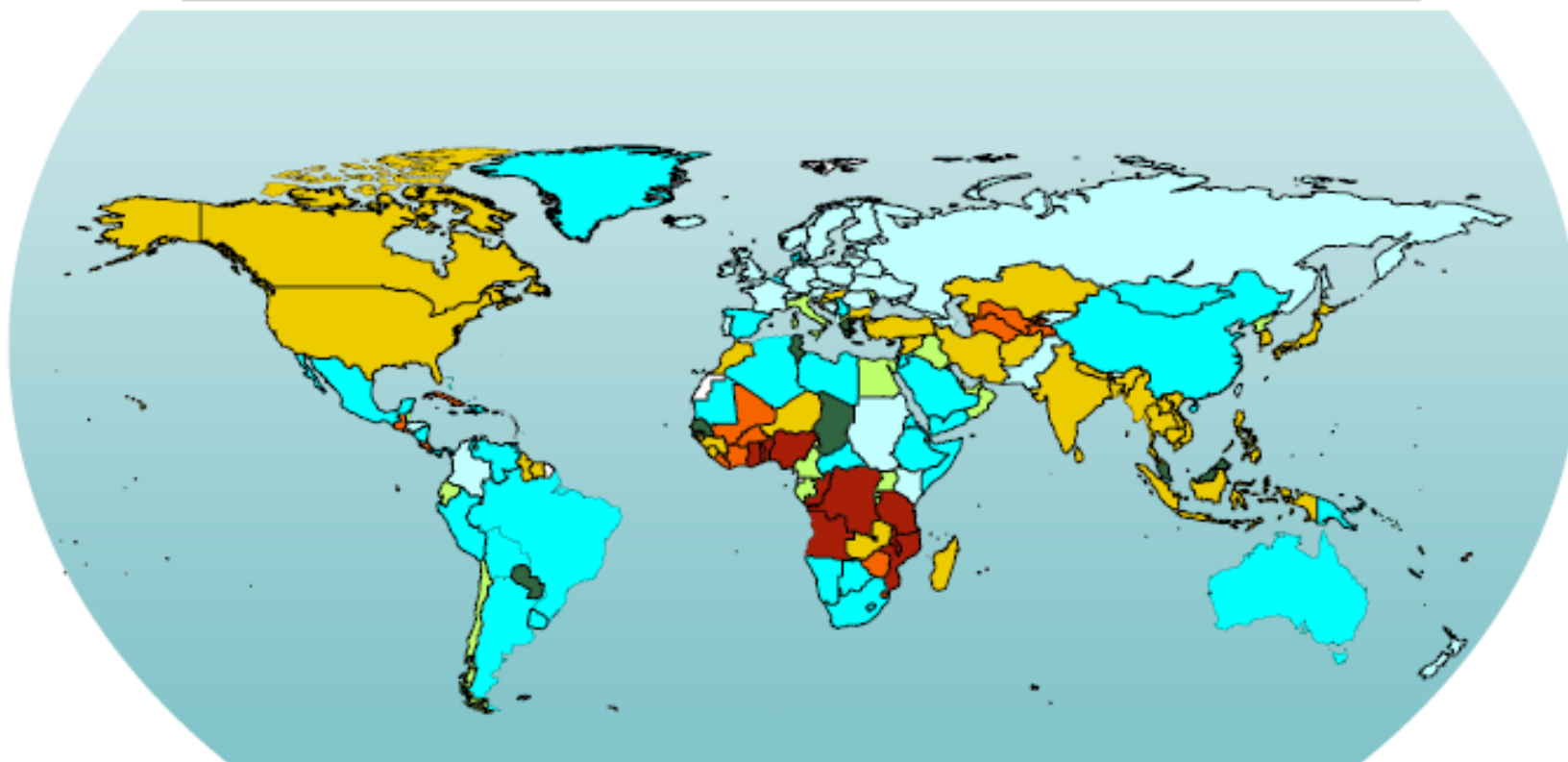

الإنتاج الزراعي الأعلى قيمة بحسب المجموعة السلعية

按商品组列出的最高价值农业产量

Highest value agricultural production by commodity group
Valeur maximale de la production agricole par groupe de produits
Producción agrícola de mayor valor por grupo de productos básicos

Cereals

Livestock & Liv. Products

Fruits & Vegetables

Cash Crops

1999-2001

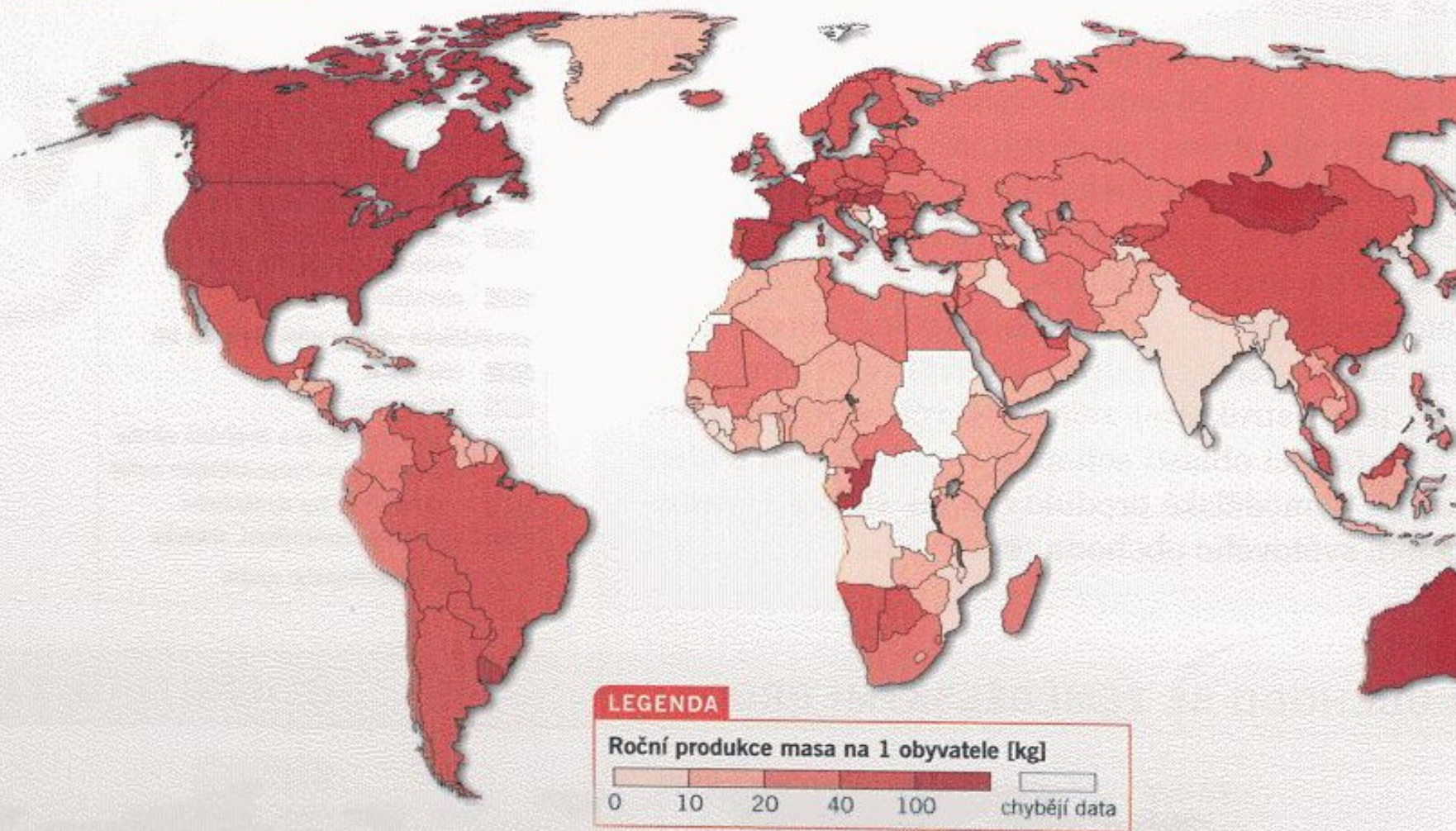
Oil-bearing Crops

Milk & Milk Products

Roots & Tubers

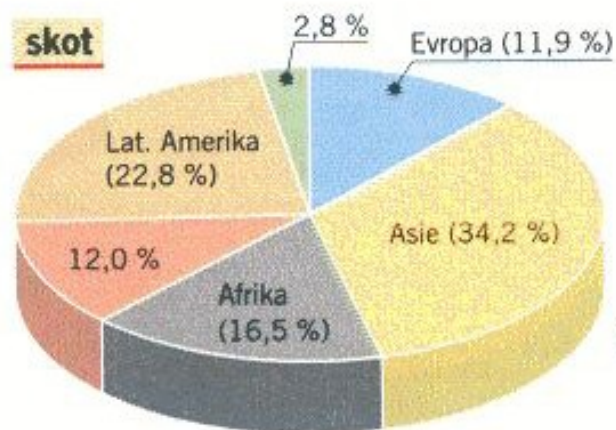
No data

PRODUKCE MASA

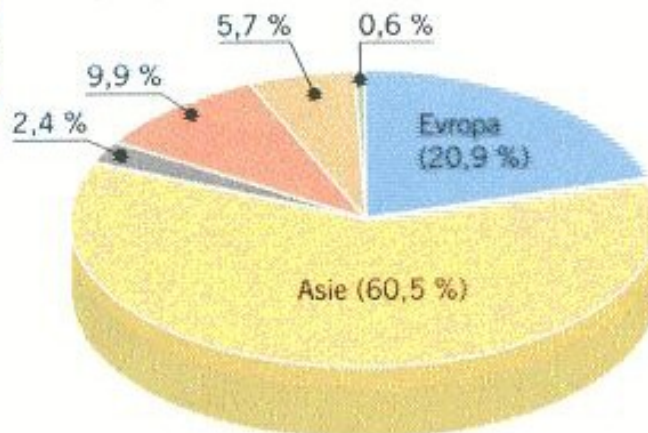

4 PODÍL KONTINENTŮ NA STAVECH

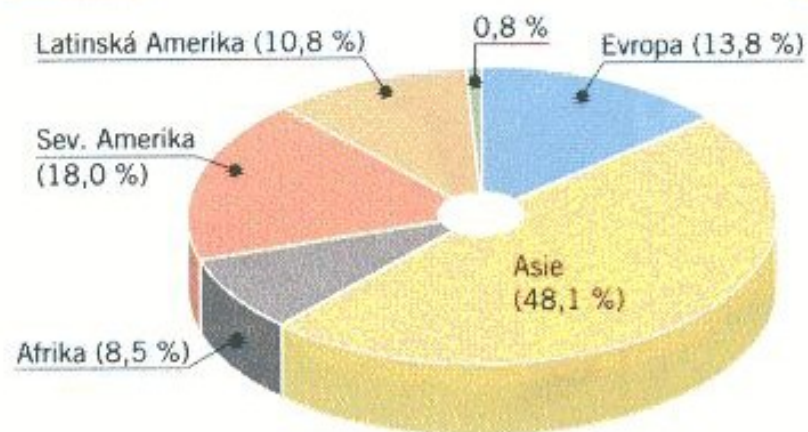
skot

prasata

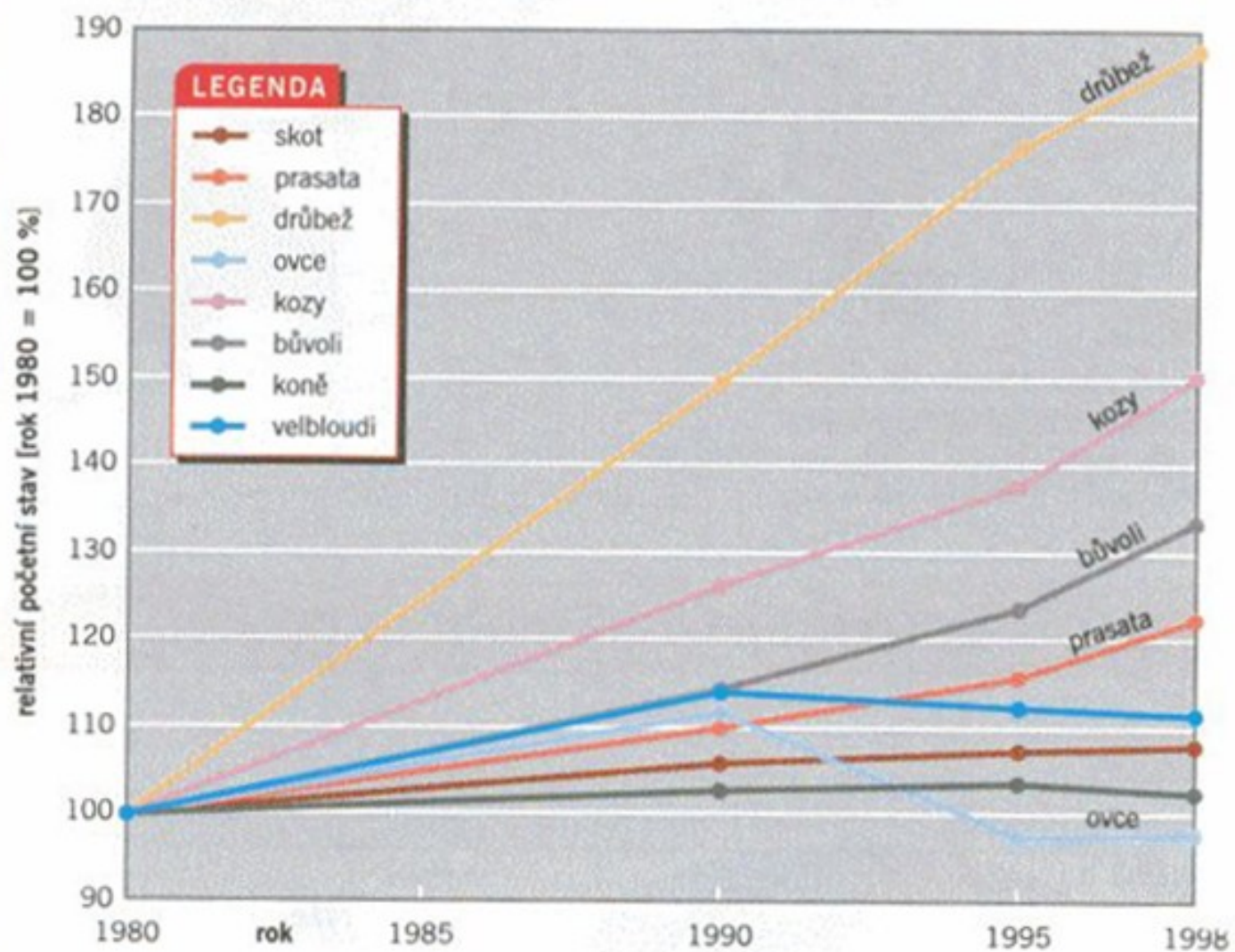
drůbež

LEGENDA

	Evropa
	Asie
	Afrika
	Severní Amerika
	Latinská Amerika
	Austrálie a Oceánie

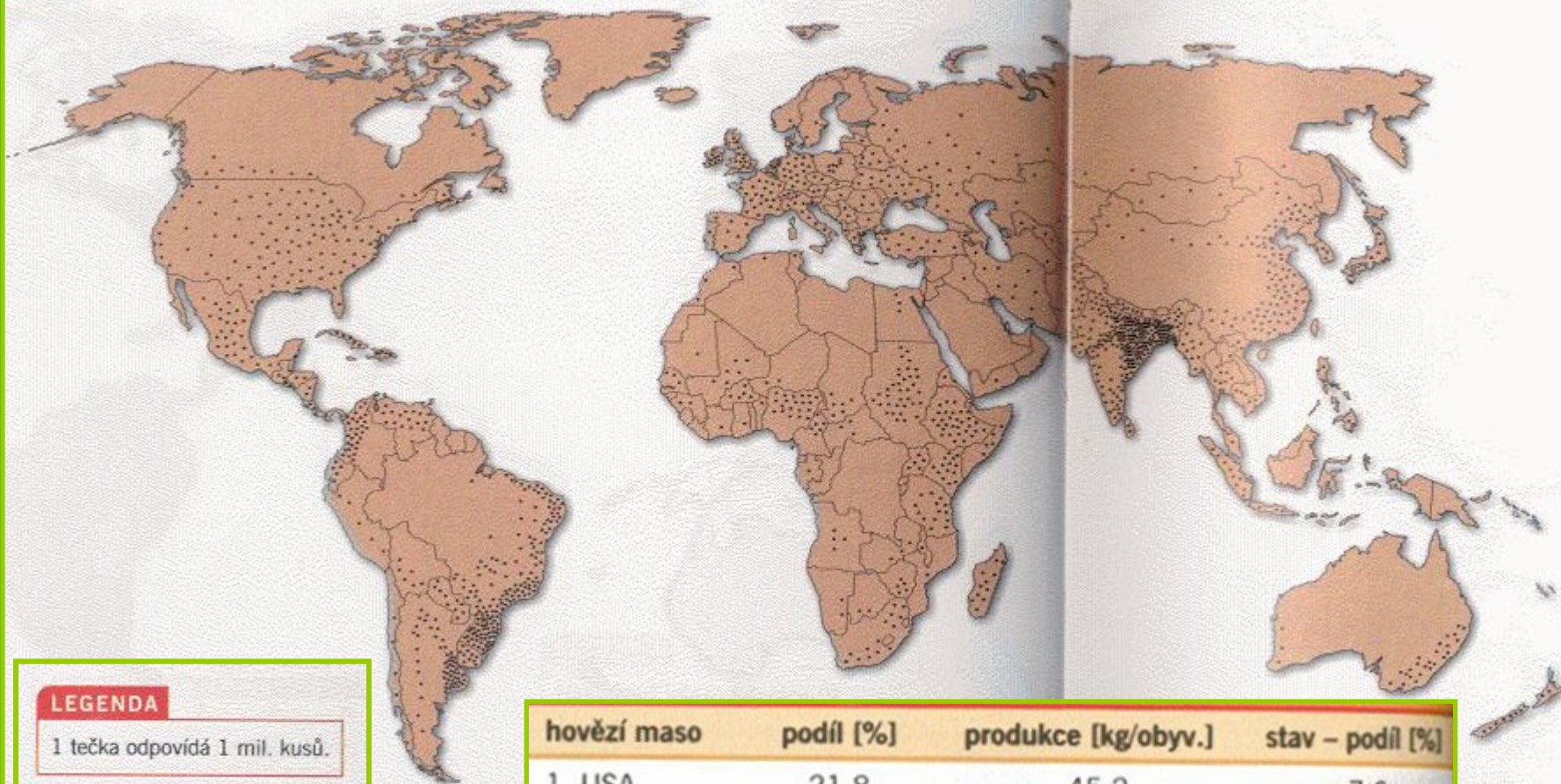
2 VÝVOJ STAVU ZVÍŘAT

Chov skotu

- Rozšířen rovnoměrně po světě.
- Celkové stavy přesáhly již 1,3 mld. kusů, z toho cca 17 % krav.
- Chov skotu zabezpečuje přes 90 % světové spotřeby mléka a více než 30 % masa (kromě ryb).
- Územní vazba na krmivovou základnu je poměrně výrazná
- Hlavní koncentrace obyvatelstva v HVZ zpravidla lemují zóny zaměřené na chov skotu na mléko, naopak v marginálních oblastech převládá chov skotu na maso.
- Největší početní stavy skotu jsou v Americe (36,6 %) a v Asii (33 %), následuje Afrika (17,8 %) a Evropa (9,9 %). Z jednotlivých zemí chovají nejvíce skotu v Brazílii Indii, Číně, USA a v Argentině.
- V HVZ je chov skotu většinou založen na vysoké intenzitě chovu, naopak v HMVZ se často jedná o primitivní úroveň chovu, který tak často nevytváří ani přebytky pro trh.
- V produkci hovězího masa, jež se pohybuje kolem 60 mil.tun, dominuje Amerika (44,6 %), především USA, Brazílie a Argentina, následuje Asie (24,2 %), především Čína a Evropa (19,3 %), nejvíce Francie, Německo, Rusko a Itálie.
- V produkci mléka vede Evropa (42,3 % světové produkce), nejvíce Rusko, Německo, Francie a Velká Británie, následuje Amerika (28,8 %) především USA, největší světový producent a Brazílie a teprve třetí je Asie (19,7 %), nejvíce Indie a Čína.

CHOV SKOTU

LEGENDA

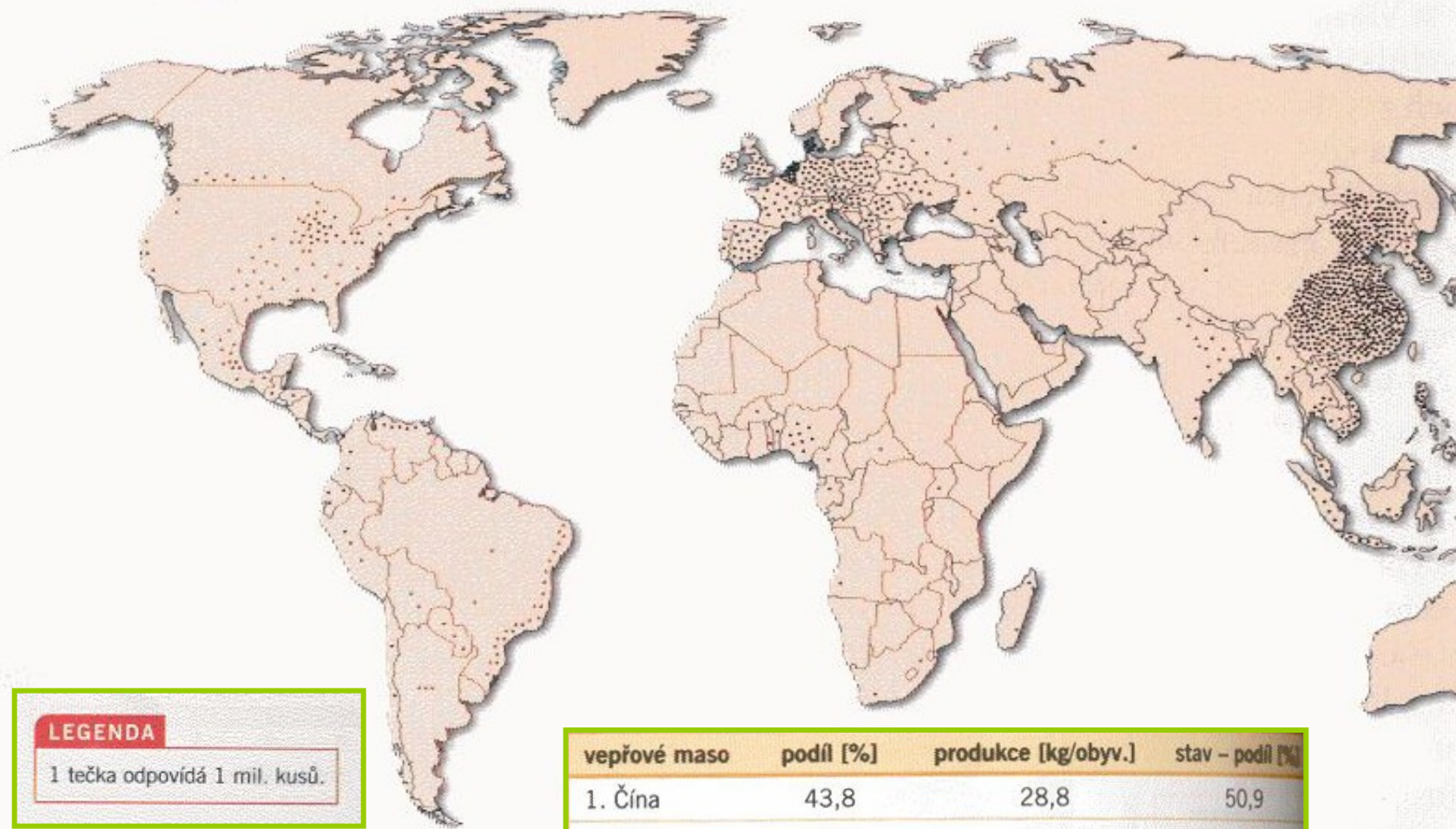
1 tečka odpovídá 1 mil. kusů.

hovězí maso	podíl [%]	produkce [kg/obyv.]	stav – podíl [%]
1. USA	21,8	45,2	7,6
2. Brazílie	9,7	34,3	12,2
3. Čína	7,6	3,2	7,3
4. Argentina	4,3	68,1	4,1
5. Rusko	4,1	14,5	2,4
6. Austrálie	3,7	112,2	2,0
svět	53,7 mil. t	9,0	1,3 mld. ks

Chov prasat

- zabezpečuje skoro 2/5 světové spotřeby masa (kromě ryb).
- Jde o vysoce produktivní obor.
- Početní stavy prasat na světě neustále rostou a dnes již dosahují více než 950 mil.kusů, nejvíce se prasata chovají v Asii (61,2 % světových stavů), především v Číně téměř 50 %, následuje Evropa (20,4 %), nejvíce v Německu, Španělsku, Polsku a Rusku a Amerika (15,4 %), především USA a Brazílie.
- Světová roční produkce vepřového masa již přesahuje 100 mil.tun a výrazně v ní dominuje Asie (56,0 %), před Evropou (25,3 %) a Amerikou (17,3 %).

CHOV PRASAT

LEGENDA

1 tečka odpovídá 1 mil. kusů.

vepřové maso	podíl [%]	produkce [kg/obyv.]	stav – podíl [%]
1. Čína	43,8	28,8	50,9
2. USA	10,2	33,2	6,4
3. Německo	4,5	46,7	2,6
4. Španělsko	3,0	63,7	2,0
5. Francie	2,7	39,8	1,5
6. Polsko	2,1	47,5	2,0
svět	84,2 mil. t	14,0	1,0 mld. ks

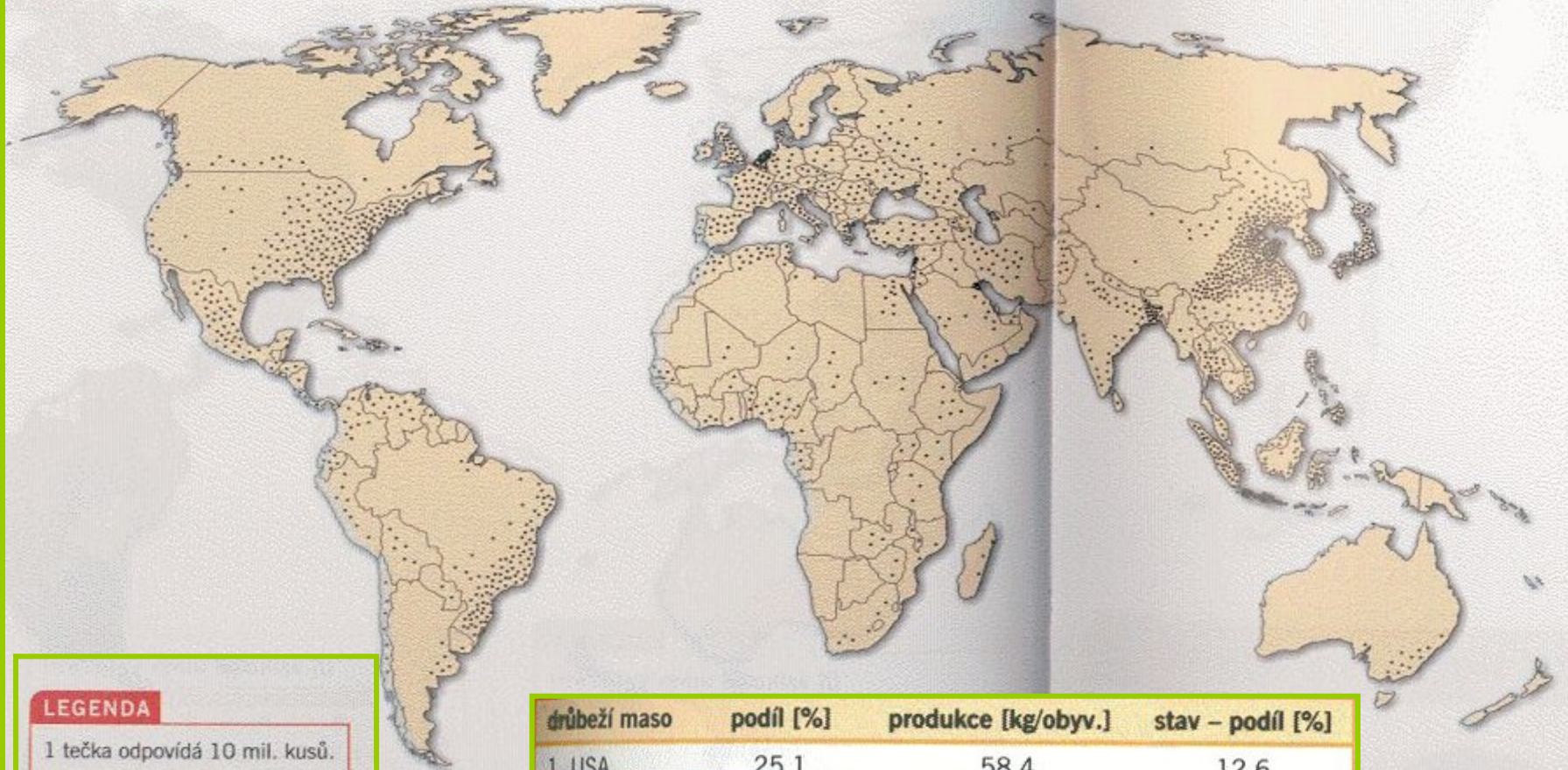
Chov ovcí

- do 60.let 20.století nejpočetnějším chovem domácích zvířat (až v posledním období zaznamenaly rychlejší růst stavy skotu).
- Celkově se na světě chová více než 1 mld. kusů (1 058 v roce 2004), nejvíce v Asii (39 %), především v Číně, Indii a Iránu, následuje Afrika (23 %), nejvíce v JAR, Súdánu a Nigérii, dále Oceánie (15,0 %) především Austrálie a Nový Zéland a Evropa (13,6 %), hlavně Velká Británie, Španělsko a Rusko.
- Produkce ovčího masa je již vyšší než 8 mil.tun a největší podíl připadá na Asii (48 %), zejména Čína, následuje Evropa (17 %), Oceánie (15 %) a Afrika (14 %).
- Více než ¼ chovu se výrazně specializuje na vlnu, především v zemích se suchým klimatem a rozsáhlými stepními či polopouštními pastvinami a dominantní postavení si dlouhodobě udržuje Oceánie (42 %), především Austrálie (25 %) a Nový Zéland, následuje Asie (32 %), Evropa (12 %) a Afrika (10 %). Chov ovcí je poměrně nejextenzivnějším oborem. Nevyžaduje (s výjimkou postříhu) mnoho živé práce a má skromné nároky na kvalitu píce. Rozvíjí se hlavně v oblastech, jež nemají předpoklady pro jiná odvětví ŽV.

Chov drůbeže

- Spotřeba vajec ani drůbežího masa není v rozporu s různými náboženskými předsudky.
- V HMVZ zatím ovšem převládají drobné primitivní chovy s minimální produktivitou. Naopak v HVZ je produkce masa i vajec spojena s jeho koncentrací a stále výraznější orientací na kupovaná krmiva z jiných oblastí, často i z dovozu. Stává se přímo industrializovaným oborem.
- Převážnou část z více než 16 mld. kusů chované drůbeže tvoří slepice. Nejvíce drůbeže se chová v Asii (50,2 %), především v Číně (26 %), Indonésii, Indii a Japonsku, následuje Amerika (29,3 %) hlavně USA, Brazílie a Mexiko a Evropa (11,5 %), nejvíce Rusko, Francie a Španělsko.
- Roční světová produkce drůbežího masa dosahuje již 74 mil.tun, přičemž největší podíl zaujímá Amerika (44 %), především USA (24 %), následuje Asie (34 %), zejména Čína (18 %) a dále Evropa (17 %).
- Roční světová produkce vajec dosahuje přibližně 58 mil.tun a největší podíl připadá na Asii (57,0 %), nejvíce Čína, Japonsko a Indie, následuje Amerika (20,2 %), především USA, Mexiko a Brazílie a Evropa (18,3 %), nejvíce Rusko, Francie a Německo.

CHOV DRŮBEŽE

LEGENDA

1 tečka odpovídá 10 mil. kusů.

drůbeží maso	podíl [%]	produkce [kg/obyv.]	stav – podíl [%]
1. USA	25,1	58,4	12,6
2. Čína	18,4	8,7	23,1
3. Brazílie	7,6	30,5	6,7
4. Francie	3,7	37,7	1,8
5. Spoj. král.	2,5	27,1	1,1
6. Mexiko	2,7	17,2	3,0
svět	60,2 mil. t	10,0	13,5 mld. ks